

Sven-Göran Malmgren

Sven-Göran Malmgren intar en alldeles särskild plats i klubbens historia. Han är hitintills den ende av oss som har lyckats bli svensk seniormästare - även om före honom Eric Jonsson var oerhört nära i Avesta 1961, och efter honom Gunnar Dahlin, Ingvar Andréasson, Gösta Svenn, Matti Svenn och Bengt Svensson alla har gjort sina försök i högsta gruppen.

Sven-Göran har själv berättat (i sina hågkomster av Bertil Gedda) hur han första gången dök upp på Göteborgs Schackförbund någon gång under våren 1960, och på sin försynta fråga "Vad är det som pågår här?" av Kamraten Bertil Gedda fick det förlösande svaret: "Det är schack!" - i sanning en klassiker. 17-åringen (Sven-Göran är född 1943) blev snart stammis i SKK:s egna lokaler och utvecklades snabbt, avancerade genom klasserna, tog två individuella DM-titlar i Göteborg, var med vid tre tillfällen i Sveriges akademiska olympialag och krönte så sin bana med SM-titeln i Eskilstuna 1971.

Han var debutant den gången, och så som livets spel utvecklade sig för honom skulle detta komma att bli hans enda start i sverigemästargruppen. Slutställningen förtjänar att gå till hävderna: 1) Sven-Göran Malmgren 10½ poäng av 15 möjliga; 2-3) Göran Broström och Åke Olsson 10; 4-5) Hans Ek och Martin Johansson 9; 6-7) Lennart Liljedahl och Ove Kinnmark 8½; 8-9) Felix Nordström och Håkan Åkvist 8; 10) Göran Sperber 7; 11-12) Sune Hjort och Bengt Ekenberg 6; 13-14) Nils-Åke Malmdin och Yngve Aspström 5½; 15) Lennart Ljungquist 5; och 16) Åke Carlsson 3½ poäng.

Sven-Göran startade med vinster över Aspström och Carlsson, men förlorade sedan mot Åke Olsson. Därefter vann han fem partier i rad! Offren var Ljungquist, Nordström, Hjort, Åkvist och Kinnmark. I nionde rondon förlorade han mot Broström, vann sedan mot Martin Johansson, förlorade mot Ek och spelade remi mot Ekenberg och Liljedahl. Inför de två sista ronderna ledde Sven-Göran tillsammans med Åke Olsson och Broström. I 14:e rondon når de sistnämnda bara remi i sina partier, medan den 28-årige Kamraten kreerar ett vackert [vinstparti mot Malmdin](#) och går upp i ensam ledning.

I sista rondon tog Broström och Åke Olsson överraskande remi efter elva drag i sitt inbördes möte, och strax hade Sven-Göran säkrat SM-titeln genom remi mot Sperber. Ernst Åhman skrev i sitt TfS-referat: "...och vi hade fått en ny sverigemästare, till råga på allt en debutant med moget, uddigt spel! Lägg märke till att Malmgren endast spelade tre remipartier på de femton ronderna. Det är sådana mästare schacksverige vill ha!"

Dessvärre fick schacksverige stryka på foten för Sven-Görans lingvistiska forskning (har är just nu sysselsatt med ett stort ordboksprojekt tillsammans med Sture Allén), ty även om han i ytterligare tio år deltog i olika lagsammanhang, så kom fördjupningen i svenska språket - och så småningom familjen - att betyda mer än ungdomskärleken Caissa. Men glömt henne alldeles har han inte gjort, Sven-Göran. Ett tag under 80-talet hann med att både vara

ordförande och juniortränare i klubben (dock inte samtidigt är väl bäst att tillägga), och än idag berikar han vår verksamhet vid föredragsaftnar och andra mer informella sammankomster.

Hans Ek – Sven-Göran Malmgren

Allsvenskan, 1966

1.c4 Sf6 2.Sc3 g6 3.e4 d6 4.d4 Lg7 5.f3 0–0 6.Le3 Sc6

Med detta drag avser svart att, allt efter omständigheterna, inleda ett motspel på damflygeln med a6 och b5, eller spela e5 jämte ev. Sd4.

7.Sge2 a6

Exaktare är förmodligen 7...Tb8, ty 7...a6 är i vissa varianter ett oekonomiskt drag (jfr. nästa kommentar).

8.Dd2 Te8

9.g4?!

Ett angreppsförsök, som verkar som en bumerang. Det bästa är troligen 9.Sc1, t.ex. 9...e5 10.d5 Sd4 11.Sb3 med bra spel för vit, då bondeoffret 11...c5 12.dxc6 bxc6 (12...Sxb3 13.cxb7!) 13.Sxd4 exd4 14.Lxd4 knappast är korrekt (däremot ger det svart goda chanser med 7...Tb8 i stället för 7...a6).

9... Tb8 10.g5 Sd7

Sämre är 10...Sh5 11.Sg3!.

11.f4 b5

Starkt är även 11...e5 t.ex. 12.fxe5 dxe5 13.d5 Sd4 14.Sxd4 exd4 15.Lxd4 Lxd4 16.Dxd4 Dxc5 eller 12.dxe5 dxe5 13.f5 Sd4 med motsvarande spel.

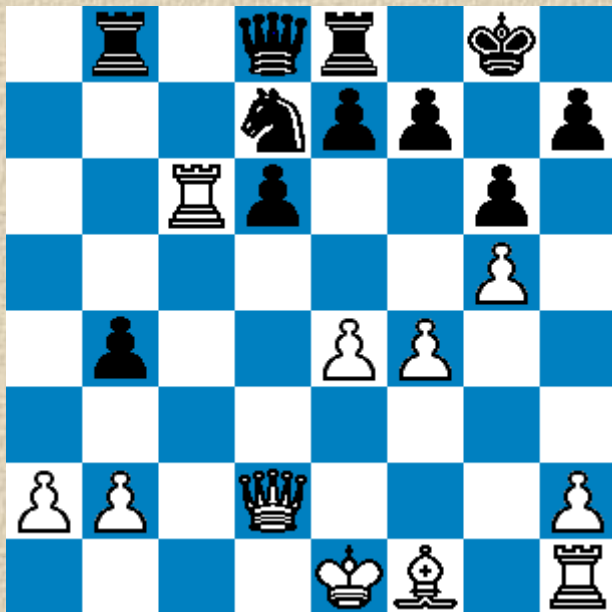
12.cxb5 axb5 13.d5 Sa5 14.Sd4 Lxd4!

Att byta bort den svarta ställningens stolthet, kungslöparen, ser betänkligt ut, men det visar sig att vit inte kan utnyttja frånvaron av den. För övrigt var detta avbyte praktiskt taget tvunget, då svart knappast kan gå in på 14...b4 15.Sb5!.

15.Lxd4 b4 16.Sb5 c5 17.dxc6 Sxc6 18.Tc1

Dåligt är 18.Le3 La6.

18... Sxd4 19.Sxd4 Lb7 20.Sc6 Lxc6 21.Txc6

21... Da5!

Betydligt starkare än det närliggande 21...Sc5 22.Lg2, t.ex. 22...Da5 23.0-0! och vit kan ännu bjuda hårt motstånd.

22.Lg2

Eller 22.Ld3 Sc5 jämte Da7! och Db7.

22... Db5 23.e5

Något bättre var 23.Tc1 Sc5 24.Td1. Efter textdraget är det genast slut.

23... Sc5 24.Kf2 dxe5 25.Td1 e4 26.Tc7 Db6 27.Txc5 Dxc5+ 28.Dd4 Da5 29.Dxe4 Dxa2 30.De5 Tbc8 31.Td2 e6 32.Le4 Da7+ 33.Kg2 De3 34.Dd4 Dxf4 35.Lf3 Dxc5+ 36.Kf2 Tcd8 0-1

(Sven-Göran Malmgren)

Nils-Åke Malmdin – Sven-Göran Malmgren
SM, Eskilstuna, 1971

1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 g6 4.Lf4

Ett ovanligt men säkert inte dåligt drag. Vit vill snabbt rockera långt och inleda ett stormangrepp, varvid den svarta fianchettolöparen skall elimineras genom Lh6.

4... Sc6 5.Dd2 Lg7 6.0–0–0 0&150;0 7.Sge2?

Bättre 7.Lh6. Det vita angreppet kommer nu av sig, medan det svarta på den motsatta flygeln får vind i seglen. Webreds not: Av just denna anledning lägger vit numera ofta in ett tidigt h3 i denna och liknande varianter.

7... Sg4! 8.Lg3 e5 9.d5 Lh6 10.f4 Sa5

Ett gott alternativ var 10...exf4 11.Lxf4 Lxf4 12.Dxf4 Sce5, men diagonalen a1–h8 såg lång och frestande ut.

11.b3 exf4 12.Lxf4 Lg7 13.Sd4 c5?

Alldeles inkonsekvent. Svart borde naturligtvis sett till att behålla fianchettolöparen genom 13...Te8 (14.b4?! c5!).

14.dxc6 bxc6 15.h3 Se5 16.Lh6 Lxh6 17.Dxh6 Db6 18.g4! Db4 19.Sb1 f6

Det hotade 20.Sf5 med avgörande angrepp.

20.a3 Db7 21.Dd2

Bättre genast Sc3. På d2 står damen dåligt, som fortsättningen visar.

21... Dc7 22.Sc3 Tb8 23.Le2 a6 24.Tdg1 Kh8 25.h4(?)

Genom t.ex. Dh6 kunde vit undvika de följande förvecklingarna.

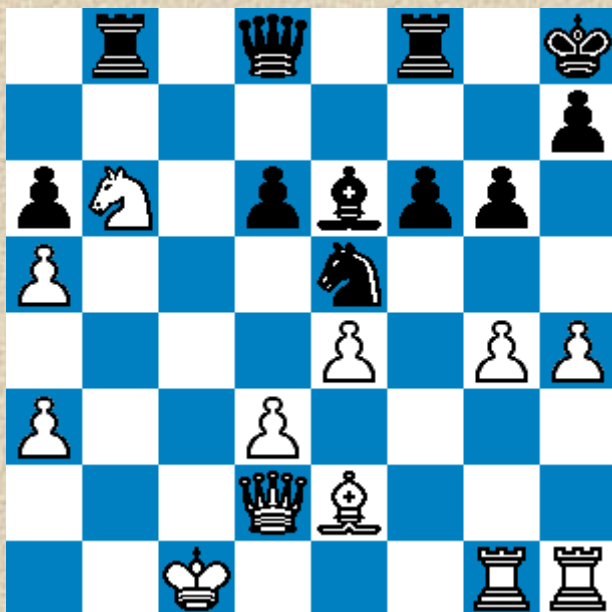
25... c5 26.Sd5!?

Också efter 26.Sf3 Sxf3 27.Lxf3 Le6 (27...Txb3 28.Dh6) är svart i fördel.

26... Dd8 27.b4

Drar springaren följer Txb3.

27... cxd4 28.bxa5 Le6 29.Sb6 d3! 30.cxd3

30... Txb6!

Ett starkt, troligen avgörande kvalitetsoffer.

31.axb6 Dxb6 32.Kd1

På 32.Db2 följer 32...Tc8+ 33.Kb1 Da7!

32... Tc8 33.Ke1 Lb3 34.Kf1 Tc2 35.Db4?

Förlorar genast, men också efter 35.Df4 bör svarts angrepp slå igenom. T.ex. 35...Dd4! (hotar Da1+) 36.Dxf6+ Kg8 37.Df2 Da1+ 38.Kg2 Da2! 39.Ta1 Txe2 40.Txa2 Txa2!

35... De3 36.Db8+ Kg7 37.Db7+ Sf7

I en efteranalys lär Eric Jonsson här ha fällt den klassiska kommentaren: "Springaren är kungens bästa vän". – *Webreds not.*

38.Th2 Tc1+ 39.Kg2 Txc1‡

(Sven-Göran Malmgren)

Till sist ett vackert parti från vårt guldår 1981:

Ulf Ekenberg – Sven-Göran Malmgren
Allsvenskan 1981

1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 g6 4.f4 Lg7 5.Sf3 0–0 6.Le2

Vanligast är 6.Ld3. Efter textdraget får spelet siciliansk karaktär.

6... c5 7.dxc5 Da5 8.0–0

Vit måste förhindra Sxe4. Svarts tempovinst i nästa drag är endast skenbar, då damen senare måste retirera.

8... Dxc5+ 9.Kh1 Sbd7(!)

Kanske ett bättre fält än c6 för damspringaren (bl.a. kan den senare spelas till c5 med angrepp på e4).

10.Ld3 b6?!

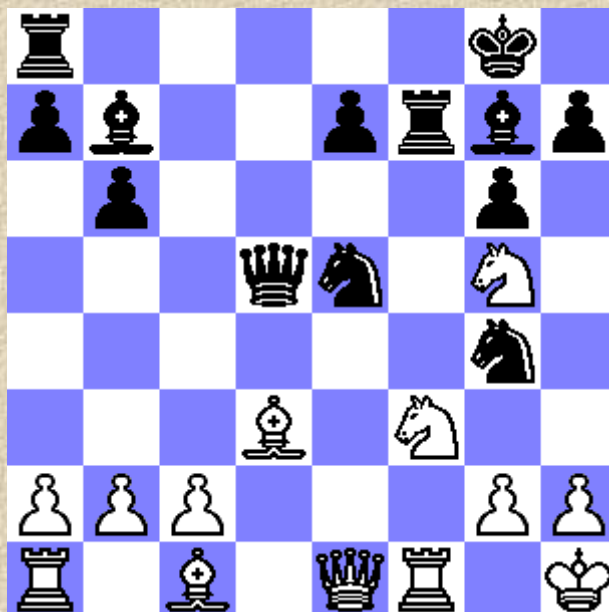
En (tvivelaktig) TN funnen vid brädet! Det naturliga är förstås 10...a6 men jag blev plötsligt rädd för 11.De1 b5 12.e5 som dock bara ger oklart spel efter 12...dxe5 13.fxe5 Sg4 14.e6 Sde5.

11.De1 Lb7 12.e5?

En förhastad framstöt, då svart har ett tempo mer än i varianten ovan. Efter det enkla 12.Le3 skulle svart haft svårt att få igång något spel på damflygeln.

12... dxe5 13.fxe5 Sg4 14.e6 Sde5 15.Se4 Dd5 16.exf7+ Txf7 17.Seg5

Skenbart starkt, ty om tornet flyttas kan vit spela Le4. Svart har emellertid ett starkt svar i beredskap.

17... Sxf3! 18.gxf3?

Förlorar forcerat. Nödvändigt var 18.Sxf3 eller 18.Txf3 (jämför nästa kommentar).

18... Txf3! 19.Sxf3

(Här påpekar Lars Grahn i Schacknytt nr 2/80: "Inte heller hjälper 19.Le4, då 19...Txf1+ 20.Dxf1 Dxe4+ följer. Men samma 'damoffer' går igen i partifortsättningen.")

19... Dxf3+ 20.Txf3 Lxf3+ 21.Kg1 Ld4+ 22.Le3

Ty 22.Kf1 Sxh2#. Observera att om vit i 18 draget slagit med springaren eller tornet, så hade damoffret inte varit lika tvingande. Till exempel 18.Txf3 Txf3 19.Sxf3 Dxf3 (!?) 20.De6+! Df7 (tvunget) 21.Dxg4 och vit kan fortfarande kämpa.

22... Lxe3+ 23.Dxe3 Sxe3 24.Kf2 Sxc2

och vit vann lätt står det i Kamratbladet. Avslutningen finns i Schacknytt:

25.Lxc2 Ld5 26.Ke3 Tf8 27.Td1 e6 28.Lb3 Tf3+ 29.Ke2 Lxb3 30.uppg.

(Sven-Göran Malmgren)
